

[Udenrigsministeren.]

Som modstykke hertil anbefalede Atlantpagtrådet Atlantmagterne, såsnart man til sin tid har sikret sig, at Europa-hærtraktaten er i overensstemmelse med de nu godkendte principper og indeholder den nævnte garanti, at undertegne en protokol, hvorved beskyttelsen efter Atlantpagtens § 5 blev udstrakt til Europahæren, altså også til Vesttyskland. Det vil imidlertid mere være en tilsyneladende end en reel udvidelse. I forvejen omfatter Atlantpagtens garanti-bestemmelser nemlig de allierede styrker i Tyskland, altså også et angreb på disse styrker, og den dækker derved det samme område, som den vil fortsætte med at dække, efter at okkupationstilstanden er ophørt, og man har føjet den nye protokol til pagten. Jeg tilføjer, at protokollen naturligvis vil blive forelagt rigsdagen til godkendelse på sædvanlig måde.

Det, vi beskæftigede os med i Lissabon, var altså *ikke* selve spørgsmålet om Europahærens oprettelse. Det lå og ligger udenfor Atlantmagternes kompetence. Det er en sag, som de 6 magter, det her drejer sig om, alene må tage stilling til. Vi kunne alene tage standpunkt til forholdet mellem det europæiske forsvarsfællesskab og Atlantpagten. Der forhandles i øjeblikket intenst om Europahæren. Om den bliver virkeliggjort, afhænger i sidste instans af de pågældende landes rigsdage, og at der her er vanskeligheder såvel i Frankrig som i Tyskland, er jo velbekendt; de synes ikke at være blevet mindre i den senere tid.

Jeg vil få lejlighed til at vende tilbage til hele dette spørgsmål under min omtale af det tyske spørgsmål. Det har på vor side ikke været tanken, at Danmark skulle deltage i Europahæren, selvom vi ved en lejlighed er blevet opfordret dertil, men jeg tror, at det må erkendes — således som også Storbritannien har erkendt det ved fornylig at afgive visse garantierklæringer overfor det europæiske forsvarsfællesskab —, at Europahæren i øjeblikket synes at være den eneste måde, hvorved der vil være nogen udsigt til at knytte Vesttyskland til det vesteuropæiske forsvar på betrygende måde og dermed yde et meget væsentligt bidrag til dette forsvars styrkelse. Det er en fortsættelse af en politik, som man fra dansk side hele tiden har givet tilslutning, og som går ud på at knytte den tyske forbundsrepublik stadig nærmere til det vestlige samarbejde. Det er i dag vanskeligt at se nogen anden vej, ad hvilken der kan tilvejebringes en løsning af det gamle modsætningsforhold mellem Tyskland og Frankrig.

Det er dette modsætningsforhold, der har været årsagen til så mange blodige krige, der har gjort Europa til en valplads og kostet så meget dyrebart blod. Forenes nu Vesttyskland gennem Europahæren med sine modstandere fra de to verdenskrige, skulle vi være nået et langt skridt frem imod det mål, som må være alle vesteuropæeres store drøm, at det med sandhed kan siges, som det er blevet sagt om de nordiske stater: at for fremtiden vil krig mellem dem være en umulighed. Målet er ikke nået alene ved skabelsen af det europæiske forsvarsfællesskab. Det store spørgsmål om hele Tysklands fremtid står tilbage, det spørgsmål, som i øjeblikket er på den storpolitiske dagsorden, og som jeg omtaler lidt senere.

På mødet i Lissabon blev der truffet en række andre, i sig selv betydningsfulde beslutninger, men dog ikke nær af samme vægt som dem, jeg allerede har omtalt. Grækenland og Tyrkiet deltog for første gang i et rådsmøde som medlemmer, idet ratifikationen af deres optagelse var blevet gennemført i alle staterne, og man opnåede enighed om en foreløbig løsning af spørgsmålet om kommandoen i Middelhavet og det mellemste Østen efter de to landes optagelse i pagten. De græske og tyrkiske land- og luftstyrker henlægges under den øverstkommanderende for de fælleseuropæiske styrker, i fremtiden general Ridgway, som med tilslutning fra alle Atlantpagtstaterne er blevet udnævnt til general Eisenhowers efterfølger, medens flådestyrkerne forbliver under de nationale chefer, dog således at deres operationer bliver koordineret med andre Atlantpagtstyrker i Middelhavet.

Der blev under mødet vedtaget en beslutning om en reorganisation af NATO, der betyder en stramning af organisationen og utvivlsomt vil medvirke til, at den kan arbejde hurtigere og mere effektivt. Det nordatlantiske råd bliver for fremtiden derved en permanent institution med hovedsæde i Paris. Formandsposten for rådet går fortsat på omgang mellem landene i alfabetisk orden, hvilket medfører, at Danmark til september skal overtage formandsskabet i Atlantrådet efter Canada. Der oprettes en stilling som generalsekretær for NATO, der samtidig er viceformand, når møderne ikke holdes på ministerniveau. Det er lykkedes at få den kendte britiske statsmand, Lord Ismay til at overtage stillingen som generalsekretær.

Man drøftede endvidere samarbejdet mellem Atlantmagterne på andre områder end de militære. Herom forelå der en rapport fra det udvalg, der blev nedsat i Ottawa, og